

Datum
2016-10-27

Drätselkontoret

Jan Häggkvist, 0221-251 11
jan.haggkvist@koping.se

Översyn av ägardirektiv för Mälarderhamnar

I Köpings kommuns policy för bolag ska ägardirektiven reglera frågor utöver vad som mera grundläggande.

De bolagsspecifika ägardirektiven fastställs av kommunfullmäktige och bekräftas därefter vid bolagsstämma i bolaget innan de träder ikraft. Kommunfullmäktige utfärdar bolagsspecifika ägardirektiv som gäller tills vidare. När förutsättningarna för bolagets verksamhet märkbart förändras ska de bolagsspecifika ägardirektiven ses över.

Den översyn som nu skett är föranledd av ny mandatperiod. Mälarderhamnar Aktiebolag är ett delägt bolag som ägs av Västerås stad 55 % och Köpings kommun 45 %. Översynen av ägardirektiven har skett i samverkan med styrelsen för Mälarderhamnar Aktiebolag och Västerås stad.

Drätselkontoret föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige

att anta föreliggande förslag till ägardirektiv för Mälarderhamnar AB.

Jan Häggkvist
ekonomichef

Bilaga: Förslag till ägardirektiv

Datum
2016-10-27

Ägardirektiv för Mälarhamnar AB

Mälarhamnar AB är ett delägt bolag som ägs till 55 % av Västerås stad och 45 % av Köpings kommun. Grunderna för ansvarfördelning mellan bolaget och ägarkommunerna regleras i aktieägaravtalet. De bolagsspecifika ägardirektiven förtydligar bolagets ansvar gentemot ägarna.

De bolagsspecifika ägardirektiven för Mälarhamnar AB är fastställda av Västerås stad i kommunfullmäktige 2016-03-17, av Köpings kommun i kommunfullmäktige 2016-xx-xx och de är bekräftade vid Mälarhamnar ABs bolagsstämma 2016-xx-xx.

1. Bolagets verksamhet

Allmänt gäller att Mälarhamnar ska uppfylla det kommunala ändamålet med verksamheten, såsom det är beskrivet i bolagsordningen.

Verksamheten ska följa de kommunalrättsliga principer som gäller för kommunala bolag samt gällande särslagstiftning.

Partenas ansvar för skötsel av hyresobjektet framgår av principer i överenskomna hyresavtal.

Syftet med att bedriva verksamheten i bolagsform är främst att inom ramen för det regelverk som gäller för kommunal verksamhet tillförsäkra det lokala och regionala näringslivet kostnadseffektiva och miljövänliga transporter samt därtill tillhörande terminalverksamhet och godshantering inklusive spedition och klarering. Verksamhetens infrastruktur och utveckling påverkas bl.a. av statliga beslut.

2. Ägarens direktiv till bolaget

2.1 Allmänt

- Mälarhamnar ska utgöra en positiv faktor i godshantering som kan få företag att etablera sig i regionen och även erbjuda en god infrastruktur för redan etablerade företag.

Datum
2016-10-27

- Mälarhamnar skall tillhandahålla effektiva omlastningsterminaler avseende containerhantering, samt flytande och torr bulk.
- Mälarhamnar ska utveckla verksamheten med beaktande av såväl ägarkommunernas som bolagets intressen i ett långsiktigt perspektiv.
- Mälarhamnar ska eftersträva att skapa en stabil ekonomi på både kort och lång sikt och ska agera så att ägarnas risker minimeras.
- Mälarhamnar ska i samband med budgetprocessen utarbeta en plan för den kommande treårsperioden. Planen ska bland annat innefatta verksamhetens mål och inriktning, investeringar och marknadsanalys. Underlag för planerade investeringar i hamnfastigheten ska lämnas till ägarna under februari månad.
- Mälarhamnars finansiering ska ske i enlighet med finanspolicy för Västerås kommunkoncern.

2.2 Frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt

Mälarhamnar ska identifiera och lyfta frågor som kan vara av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för en bedömning av om frågan bör lyftas till kommunfullmäktige för ställningstagande. Löpande information och samråd ska ske med kommunledning och med kommunstyrelse.

2.3 Miljö

Mälarhamnar ska driva den löpande verksamheten och bolagets investeringar utifrån en klimat- och miljömässigt medveten inriktning.

Mälarhamnar ska medverka till en hållbar utveckling genom att i alla verksamheter föra ett integrerat, proaktivt miljöarbete som syftar till att minimera negativ miljöpåverkan.

Mälarhamnar ska själv utarbeta och fastställa relevanta mål och mätmetoder inom miljöområdet. Dessa ska redovisas i samband med årsbokslut.

2.4 Marknad / kund

- Mälarhamnar utgör en viktig resurs för näringslivets utveckling inom västra Mälardalen med omnejd. Bolaget ska mäta kundernas nöjdhet och målsättningen är att minst 90 % av kunderna ska vara nöjd med bolagets verksamhet.

2.5 Hållbarhet

- Genom affärsmässig samhällsnytta ska Mälarhamnar bidra till en långsiktig hållbar utveckling.

Datum
2016-10-27

2.6 Samverkan och samordning

- Mälarhamnar ska årligen sammankalla till ägarmöten, som är ett forum för dialog med ägarna i strategiska frågor.
- Vid upphandling av revisionstjänster, bör Mälarhamnar anlita någon av de revisionsbyråer som ägarna träffat avtal med.
- Mälarhamnar ska samverka med ägarnas bolag och förvaltningar i syfte att åstadkomma maximal nytta för ägarna. Bolaget ska särskilt utveckla samarbetet med Mälarenergi AB.

2.7 Gemensamma riktlinjer och policys

- Riktlinje för intern kontroll. Mälarhamnar ska ha ett utarbetat system för intern styrning och kontroll som säkerställer att risker analyseras och hanteras på ett systematiskt och tillfredsställande sätt. Riskanalys ska uppdateras årligen som grund för en fastställd internkontrollplan. Återrapportering av genomförda kontroller ska redovisas årligen i samband med årsbokslutet.
- Anvisningar för återrapportering av verksamhet och ekonomi. I samband med budget och uppföljning ska Mälarhamnar återredovisa sin verksamhet enligt de anvisningar som tillhandahålls från respektive ägare.

2.8 Ekonomi

- Mälarhamnars soliditet ska uppgå till lägst 30 % .
- Mälarhamnars avkastning på totalt kapital ska uppgå till lägst 5 % senast 2016. Avkastningen på totalt kapital beräknas som rörelseresultat plus finansiella intäkter i procent av summa tillgångar.
- Mälarhamnars utdelning till ägarna ska minst uppgå till 700 000 kr / år, vilket fördelas mellan ägarna utifrån ägarandel.
- Mälarhamnar bidrar till finansiering av investeringar i hamnanläggningar genom reglering av hyran. Sådana investeringar förutsätter att överenskommelse om finansiering träffats. I samband med sådan överenskommelse ska även de ekonomiska målen prövas.

ÄGARDIREKTIV FÖR MÄLARHAMNAR AB

Dessa ägardirektiv är fastställda av kommunfullmäktige i Köping (2011-05-30) och kommunfullmäktige i Västerås (2011-06-09) och bekräftade vid bolagsstämman (2011-10-09).

Bakgrund och motiv för ägandet

Bolagets ändamål är att inom ramen för det regelverk som gäller för kommunal verksamhet tillförsäkra det lokala och regionala näringslivet kostnadseffektiva och miljövänliga transporter samt därtill tillhörande terminalverksamhet och godshantering inklusive spedition och klarering. (bolagsordningen § 4)

Verksamhetsinriktning

Bolaget skall genom hamn- och terminalverksamhet i Köping och Västerås på affärsmässiga grunder erbjuda det lokala och regionala näringslivet kostnadseffektiva och miljömässigt fördelaktiga lösningar inom hamn- och terminaltjänster. Vidare skall Bolaget utgöra den positiva faktor som kan få företag att etablera sig i regionen och även erbjuda en god infrastruktur för redan etablerade företag.

Mälarhamnar skall tillhandahålla effektiva omlastningsterminaler avseende containerhantering, petroleumprodukter samt flytande och torr bulk. Verksamhetens infrastruktur och utveckling påverkas bl.a. av statliga beslut.

Bolagsstruktur

Mälarhamnar ägs till 55 % av Västerås stad och till 45 % av Köpings kommun. Koncernen Mälarhamnar består av moderbolaget Mälarhamnar AB och det helägda dotterbolaget Mälarhamnar Försäljnings AB.

Mälarhamnar äger 49 % av intresseföretaget Västerås Kombiterminal AB.

Samråd och samverkan

Bolaget ska samverka och samråda med ägarna i strategiska och principiella frågor. Verksamheten ska utvecklas med beaktande av såväl ägarkommunernas som bolagets intressen i ett långsiktigt perspektiv

Bolaget ska i samband med budgetprocessen utarbeta en plan för den kommande treårsperioden. Planen ska bland annat innefatta verksamhetens mål och inriktning, investeringar och marknadsanalys. Underlag för planerade investeringar ska lämnas till ägarna under februari månad.

Bolaget ska årligen sammankalla till ägarmöte, som är ett forum för dialog med ägarna i strategiska frågor. På ägarmötet behandlas affärsplanen.

Vid upphandling av revisionstjänster, bör hamnen anlita någon av de revisionsbyråer som ägarna träffat avtal med.

Ekonomi

Grunderna för ansvarsfördelningen mellan bolaget och ägarkommunerna regleras i bolagsordningen och aktieägaravtalet. Parternas ansvar för skötsel av hyresobjektet ska ske enligt principer i överenskomna hyresavtal.

Bolaget ska eftersträva att skapa en stabil ekonomi på både kort och lång sikt och ska agera så att ägarnas risker minimeras.

De ekonomiska målen är att

- ge en avkastning på lägst 5 % på totalt kapital. Avkastningen på totalt kapital beräknas som rörelseresultat plus finansiella intäkter i procent av summa tillgångar.
- soliditeten inte ska understiga 30 % som genomsnittlig nivå på 3 års basis.
- bolaget från och med 2011 ska erlagga årlig ränta på ägarnas förlagslån med motsvarande 5-årigt obligationslån + 0,25 %.
Mälarhamnar har förlagslån från ägarna på totalt 21,8 Mkr. Lånet tecknades vid bildandet av Mälarhamnar år 2000 och har sedan dess varit räntefritt.

Miljö

Bolaget ska driva den löpande verksamheten och bolagets investeringar utifrån en klimat- och miljömässigt medveten inriktning. Bolaget skall medverka till en hållbar utveckling genom att i alla verksamheter föra ett integrerat, proaktivt miljöarbete som syftar till att minimera negativ miljöpåverkan. Bolaget ska själv utarbeta och fastställa relevanta mål och mätmetoder inom miljöområdet.

Marknad och Kundnöjdhet

Bolaget utgör en viktig resurs för näringslivets utveckling inom västra Mälardalen med omnejd. Bolaget ska mäta kundernas nöjdhet och målsättningen är att minst 90 % av kunderna ska vara nöjda med bolagets verksamhet.

Uppföljning och utvärdering

Ägardirektiven ska årligen följas upp och uppföljningen ska redovisas till ägarna i samband med årsredovisningen.

Styrelsen ska årligen också utvärdera sitt arbete. Utvärderingen ska minst omfatta om styrelsen saknar någon kompetens för att kunna utföra sina uppgifter, om dess arbetsformer fungerar och om den är organiserad på lämpligt sätt när det gäller eventuell arbetsfördelning.

Styrelsen ska årligen även utvärdera verkställande direktörens insatser, varvid endast styrelseledamöterna ska närvara.

Giltighetstid

Dessa ägardirektiv gäller till och med den 31 december 2015 eller till den tidigare tidpunkt från vilken ägarna kan finna anledning att utfärda nya eller kompletterande direktiv.